

NOVINE

Glasilo Slovenske Krajine

Izdajate: KLEKL JOŽEF, vp. pleb. nar. poslanec.

Oglase sprejema samo tiskarna in uredništvo v Soboti Kolodvorska ulica 123 Cena oglasov cm² 75 par; 1/4 strani do 1 20, 1/2 strani 25*, i cela stran 30*/o popusta za edno objavo. Cena malih oglasov je: do dvajsetih reči Din. višje od vsake reči pol D. Med tekstom cm² 1.50 D., v Poslanom 2.50 D. Tako za oglašje plača uprava i da za vse oglašje od 5% do 50% popusta.

Rokopisi se ne vračajo.

Okrajni cestni odbori.

Toga smo do zdaj v našoj krajini ne meli, poznali so pa te odbore ali zastope v prvejšoj kranjskoj i štajerskoj deželi. Z uredbov velkoga župana se tej odbori morajo zvoliti tudi v našoj krajini, Medžimurji, i na Koroškem, tak da bodo meli vsi kraji ljubljanske i mariborske oblasti te odbore.

Kakše delo majo tej odbori?

Okrajni cestni odbori skrbijo za vzdrževanje vsej tisti cest, štere so ne državne, oblastne ali občinske. To so takzvané okrajne ceste, štere bi bile v našoj krajini poti i ceste med posameznimi občinami. Te ceste so do zdaj pri nas tak opravljali, da je edna občina do meje druge občine sama popravljala vse ceste i skrbela za mostove i jarke. Takše ceste zdaj gotovo prevzeme okrajni cestni odbor v svoje roke.

Nadale te odbor ma nadzorstvo nad mostovi i vsemi napravami i nad vzdrževanjem i popravilnjom občinski cest i poti. Te odbor odloča pri različni sva-

ljaj, štere nastanejo pri vporabljanji občinski cest i posreduje pri določevanju stroškov za takše ceste. Skrbi za zgradbo novi okrajni cest, poleg toga pa ma v svoji ročaj tudi vse imanje iz šteroga se ceste vzdržavlejo.

Okrajni cestni odbor ma tudi pravico naložiti gotove procente na dačo za vzdrževanje cest, če s svojimi lastnimi dohodki nebi mogao zadostiti vsem cestnim potrebščinam. Sme tudi vzeti posebno večke posojilo i nastavitvi potrebne uradnike za svoj poseo, nego vse to z dovoljenjom oblastnoga odbora.

Iz toga vidimo, da ma te odbor obrvim precj posla, ob drugim pa tudi velke pravice, da nam naloži cilo ešče svojo dačo na našo državno dačo. Zato moramo paziti na to, koga bomo zabirali v té odbore.

Što voli te odbore i što je lahko zvoleni?

Volitve v okrajni cestni odbor so ne kakše splošne volitve, gde bi morali iti vsi volit s kruglicami kak je to pri državnj ali

oblastni volitvaj. V okrajni cestni volijo samo župan i vsi občinski odborniki v ednoj občini. Zvoljeni v te okrajni cestni odbor pa sme biti vsakši, šteri ma volilno pravico i je star najmenje 30 let; teda ne samo občinski odborniki. Volitve se bodo vršile te, gda to odredi veliki i župan i zvoljeni odborniki vršijo 4 leta svoje posle. Sobočki okraj voli 27 odbornikov i ravno telko namestnikov, lendavski okraj 27 odbornikov i tudi telko namestnikov.

Naši delavci.

Na zahtevo ministra za socialno politiko G. Stepana Bariča i na predlog zunanjega ministrstva je ministrski svet odredilo posebno delegacijo za ureditev delavskoga pitanja med našov državov i Nemčijov. Za predsednika te delegacije je imenuvani naš dr. Gosar, prvejši minister za socialno politiko.

Mi znamo da se je že lani sklenola edna pogodba med Centralnim odborom za posredovanje dela v Belgradu i nemškov delavskov centralov, nego to samo za sezonske delavce. Letos se pa

sklene pogodba med obema državama i to za vse vrste delavcov; ravno takše pogodbe se mislijo v kratkom časi sklenoti ešče z drugimj državami.

Našim delavcom bi pri tej priliki povedali, da so letos strašno vsi silili v Nemčijo i se strašno čemerili na vse, posebno ešče na naše poslance, zakaj so ne mogli vse v Nemčijo spraviti. Ne je pomagalo praviti njim, da Nemci za letos neščejo meti več delavcov i da te vzemajo letos samo za probno. Če se letošnji delavci dobro skažejo, te v prišestnom leti vzemajo več jezero samo iz naše krajine.

Na žalost so se vsi naši delavci ne ravno najbolje skazali tam. Ne zavolo toga, da bi bili slabi delavci ali ovači nepošteni. Ne. Nemci nasprotno so z vsemi našimi delavci izredno zadovoljni i ji nemrejo prehvaliti. Vnogi od naših delavcov pa, šteri so doma najbolje kričali i silili v Nemčijo, so mislili, da bodo tam meli strašno lahko delo, meso vsakši den i 3 marke dnevno. Oda so pa ta prišli, so vidli, da morajo opravljati celi den vsa kmečka dela, da meso komaj na tjeđen ednok ali dvakrat ali pa

Muzej.

Muzej je prostor, gde se za dukšo dobo shranijo razni predmeti, zavolo svoje zgodovinske, umetniške gospodarske ali znanstvene vrednosti. Vsakši kulturna narod ma svoje velke i skrbno vrejene muzeje. Bogatejši narodi i večša mesta majo po več muzejev, v šteri so samo po edne vrste predmeti shranjeni. Tak mamo napriliko muzeje v šteri so zbrane samo slike ali podobe izvršene od najslavnejši umetnikov. To so takzvani umetnostni muzeji. Mamo muzeje, šteri nam po svoji shranjeni predmetaj kažejo zgodovinski razvoj kakšega naroda ali pa posameznoga stana od najstarejši časov pa do zdaj. Tak nam napriliko ništerni muzeji lepo kažejo razvoj obdelavanja zemle s prvov lesenov ključov i lesenim plūgom do dnešnjega dneva gda rabimo na polaj že najrazličnejše mašine. To so razne vrste zgodovinski i gospodarski muzeji.

Nadale poznamo jako zanimive narodopisne muzeje. Tu lahko vidimo življenje posamezni narodov, njihve obleke, domačo obrt, hiže navade i tak naprej. Vsakši predmet šteri je tam postavljeni, nam več pove, kak cele knige napisane od kakšega naroda. So tudi prirodopisni, živalski, rudninski, trgovski, obrtni, industrijski muzeji i tak nadale.

Z ednov rečjov muzejev je vno-gov vrst, majo je vsi kulturni narodi pa tudi posamezne krajine i večkrat cilo

mala mesta. Gda pride domačin ali tūhinec v kakši kraj, gde se nahaja muzej, vsakšega to najbolje vleče na sebe. Zato pa države kak posamezna kulturna mesta tudi z največšov/ pazljivostjov skrbijo za razvoj i napredek svoji muzejev.

Če človek stopi v eden muzej lahko v najkračšem časi i na najlepši način spozna zgodovino, razvoj i kulturno višino kakšega naroda, krajine ali mesta. Muzej je živa knjiga tūdi za tiste, šteri ne čtejo ali ne vejo čitati. Muzej je največkrat ogledalo ljudstva i kraja. Muzej je pa tudi najbogša šola za vse tiste, šteri ga obiskujejo i pravi ponos ljudstva i kraja.

Ali je potreben muzej pri nas?

Naša krajina je v istini del sveta, šteroga mi sami ne poznamo preveč ešče menje pa drugi. Redkoga se pokaže naša krajina gde kak celota. Či ravno tvori te del zemle po jeziki, prebivalstvi kulturni i gospodarski prilikaj celoto, itak mi sami v sebi v zadostnoj meri toga čūta ešče nemamo. Nemamo dozdej pravoga svojega domačega središča v šterom bi vsakši naš človek gledao del svoje domačije. Sobotka je za zdaj naše gospodarsko i kulturno središče s svojov gimnazijov, nikak nam je pa Sobotka ešče ne to, ka bi morala biti — središče i srce edne krajine.

Sobotka je ešče v vno-gi pogledaj nam samim tūhinska; i tisti šteri si ogleda Sobotu, nikak nemre povedati,

da je s tem že vido našo krajino i spoznao življenje našega ljudstva. Sobotka je živelja do zdajšnji časov svoje posebno življenje i krajina okoli nje tudi svoje posebno življenje. Sobotka bi morala meti na sebi nekaj iz vsej krajov naše krajine, da bi pokazala nam samim i tudi drugim, kakši smo.

I k tomi bi v velkoj meri pomagao eden splošen muzej za celo našo krajino v našem središču, v našoj Soboti. Mi mamo vno-gov predmetov, šteri za posameznoga nemajo skoro nikše vrednosti za nas vse pa, za našo mladino i za naše šolane ljudi bi pa meli nezmerno vrednost. Naše stare knige, stare nošnje, škér, posoda, škrinjse se porazgubijo, zbrane bi nam pa postavile pred oči vso našo zgodovino naš razvoj i napredovanje. Vnogi kraji so ohranili svoje pravice, svoje stare meje samo zato, ar so meli svoja pisma shranjena v muzejaj. V muzejaj bi najlepše spoznali kakše izdelke ma vsa naša krajina, kak so se tej razvijali i do kakše popolnosti so prišli. Muzej bi bio šola za nas vse, za stare i mlade, za proste i zvučene.

Pa bi bilo mogoče priti nam do muzeja?

Samo volo moramo meti. Čūjemo, da sobočka občina kūpūje grad za svoje potrebščine. Grad sam na sebi je že velkoga zgodovinskoga pomena, ravno tak je pa v njem samom že tudi vno-gov predmetov, šteri bi se morali

za vsako ceno na nikši način ohraniti. Vodstvo sobočke občine, kak vidimo, je ne v nerazmetni ročaj. I samo v velki hašek sobočke občine same bi bilo če bi v te namen že v naprej odločila par sob v gradi za muzejske prostore. Vodstvo muzeja naj bi prevzelo v svoje roke sposoben človek s naše gimnazije, i vsa naša krajina da iz vsakšega kraja po nikelko predmetov i v kratkom časi bomo lahko vidli ka mi pravšprav smoremo.

Pravimo: Iz vsej krajov, gde mamo lončare dajo tej nikelko svojaj najlepši del za muzej. Poleg toga se sberajo ništerna starejša lončarska dela, i bomo neednok vidli na ednoj samoj polici vsa mesta gde mamo lončare, kakše je njihvo delo i kelko delajo z njihnji lončarje b gše ali slabše lepše ali božnejše, od stari lončarov v našoj krajini. Mesto da bi majstri klesali blato od ednega do drugoga da bi videli kakše je njihvo delo bo to v ednoj sobi muzeja meo vse pred seov. Ravno tak bi bilo z drugimj našimi obrtniki, i vsemi stani. Najstarejši naš običe iz vsej krajov bi videli tū. Slike naši biž, štal, kukurčnjakov, študencov i tak dale. Naše domače umetno delo, knige, novine, pisma, slike naši slavalji, zastave i tak naprej.

Z ednov rečjov, muzej bo za nas živa knjiga, da najlepši spoznamo svojo krajino ljudstvo naše i njegove te-lovne i duševne zmožnosti. I za toga volo je muzej za našo krajino potreben i velke kulturne i tudi gospodarske važnosti.

sploj ne dobijo. I zdaj so mislili, da zavolo toga oni s tremi markami ali 39 dinari na den nikak nemrejo več duže služiti. I tak se je zgodilo, da so ravno na sredi največjega dela ništerne verte vsi naši delavci zapustili.

To je ne lepo od nji i s tem svojim stopajom lahko drugo vnoгим našim ljudem škodijo. Če so lahko edni zadovolni z hranov brez mesa i veselo naprej delajo pa lepe peneze pošilajo domo, te bi lahko ravnok bili zadovolni tudi drugi. Šteri misli iti v dero samo zavolo toga, da bo tam meso jo, tisti je ne vreden, da dobi delo. Znajmo, da so drugi ljudje ne tak strašno vdarjeni na meso kak mi i da je v mesej ne ravno največja dobrota. Ništerni pa nemrejo za par mesecov doma pozabiti i se vsigdar skuzi za njim. Takši naj tudi doma ostane. Konči sam bo zadovoljen i drugim nede delao škode.

To smo mislili vsem našim delavcom pri toj priliko povedati, ne da bi s tem šтели žaliti tiste naše ljudi, šteri nam med tuhinci v istini samo čast delajo.

NEDELA.

(Po risalaj devetnajsta. Evang. sv. Mataja 22, 1—14.) V tisti časaj, govor je Jezuš velikim duhovnikom i farizejom v prilikaj rekoč: „Kralesstvo nebesko je spodobno krali, šteri je pripravo veliko goščenje svojemi sini. I poslao je svoje službenike zvat pozvane na goščenje pa so ne šтели priti. I znova je poslao druge službenike rekoč: „Povejte povablenim: Ovo pripravo sam goščenje svoje, moji junci i krmlena živina je spoklana i vse je pripravljeno: pridite na gostüvanje.“ Oni so pa ne šтели i so šli, eden na svojo pristavo eden po svojoj küpčiji. Drugi so pa njegove službenike zgrabili je zasramüvali i spomorili. Gda je krao to čbo, se je razsrdio i poslao svoje vojske, pokončao tiste morilce i njüva mesta žežgao. Nato pravi služab-

nikom svojim: „Goščenje je toti pripravljeno nego povableni neso bili vredni. Idite zato na križpotja i pozovite na gostüvanje šterekoli najdete.“ I šli so njegovi službeniki na ceste i zbrali vse ka so najšli, hüdobne i dobre; i gostüvanje se je napotilo z gosti. Prišao je pa krao pogledat goste i vido je tam človeka, šteri je ne bio oblečen v goščenski obleč. I pravi njemi:

„Prijateo kak si esi prišeo, gda nemaš goščenskoga obleča? „On je mučao. Teda pravi krao službenikom: „Zvežite njemi roke i noge i vržite ga v zvünešnje kmico. Tam bo joč i škripanje z zobmi. Vnogo je namreč pozvanih ali malo zvolenih.

Navuk: Što zametavle zvanje bože, njemi ne mogoče pomagati.

Maribor i mi.

Vsem našim ljudem ešče izdak neide v glavo, da je tisto silje, štero so dobili naši ponesrečenci po toči, njim dano kak podpora. Vnogi nas primlejo, zakaj tudi „Novine“ trdijo to, da bi bilo to za nas podpora. Iz edne fare so se pa ljudje cilo javno zahvalili mariborskimi oblastnami odbori za to podporo. Zato smo se obrnoli na ništerne ljudi iz te fare, naj nam odkrito povejo kak oni v svojem srci mislijo od te mariborske podpore. I povedali so nam:

„V istini je dao mariborski oblastni odbor našim ljudem podporo s tem, da smo dobili silje ne da bi nam je trbelo naednok plačati. V tom je podpora, ar je vnoğı, vaogı zmed nas ne meo penez da bi naednok plačao. Če pa vzmemo cenö, po šteroj nam je Maribor zraje spravö, te pa nasprotno lahko povemo, da smo pri toj podpori mi na škodi. Če bi nem Maribor spravö posojilo i bi se küpüvanje zrnja pri nas organiziralo, bi meli mi dosta bogše zrnje i za kakši 20 do 40 procentov falejše i podpora bi na te način ščista inači izgledala. Nego ka si znamo. Siromak, gda je v nevoli vzeme ka ravno dobi i hvaležni moramo biti tudi za to podporo.“

To je domači odgovor, mislimo da je odkriti i pošteni i brez najmenšega slaboga namena.

Ka pravi Maribor?

V „Slovinci“ smo ednok čteli, da na vse pisanje različni novin od „čüdne podporne akcije“ mariborskoga oblastnoga odbora odgovori že mariborski oblastni odbor sam. Tudi našim „Novinam“ je bilo povedano od ednoga člana komisije, štera je delila zrnje, da dobimo pojasnilo iz Maribora.

Mi smo do zdaj nikšega pojasnila ali popravka ne dobili, pa tudi v drugi novinaj smo ne najšli od toga uika. Povedali so nam pa ništerni ljudje od mariborskoga oblastnoga odbora, šteri so nikelko bole odkriti, da smo mi kakše podpore sploj vredni ne i da sj bodo drugoč dobro premislili prvle kak nam dajo kakšo podporo.

Istina je to.

Mi sami priznamo, da smo podpore ne vredni i Maribor je tudi preskrbo za to, da nam je dao takšo podporo, da ešče dnes ne vemo ne mi, ne oni, ali je dana podpora v istini podpora ali ne. Povemo tudi, da smo nezavüpni. Takše so nas vzgojili naši prvejši gospodar i tak nas vzgaja tudi Maribor. V dozak njim povemo, da postajajo že tudi pošteni primorski Slovenci v Italiji neodkriti i nezavüpni i v kratkoj dobi njim pride to v meso i krv. Živijo v takši razmeraj i si inači nemrejo pomagati. Tudi mi si nemremo pomagati, da smo telko sto let živeli v takši razmeraj, da smo postanoli nezavüpni Ravno tak pa nemremo pomagati Maribori, če je on ešče daleč od toga, da bi si znao takše ljudi i takšo krajino na kakši koli način pridobiti.

Sreča naša da je ne meo zdajšnji Maribor naše krajine te v svoji ropak, gda se je šlo za to, kam naj pripadne. Če so svojčas na Koroško ravno takše ljudi poslali, kak zdaj nad nas, te se ne čüdimo, da nemamo Koroške. Slovenci smo slabi vladalci, to vsi znamo, ar smo ne meli prilike vladati. I to svojo slabo lastnost vidimo ravno mi, šteri živimo poleg vogrške i austrijske meje. V tej dvej dr. žavaļ ravno kre meje vse najlepše vre-

dijo, da človek naednok zapazi razliko med ednov i drugov državov. Proti notranjosti majo že vse malo bole zanemarjeno. Od naše krajine bi najraj ne povedali nika. Če povemo, da je naša krajina izdak kazenska krajina posebno za lüdskošolsko učitelstvo, smo povedali vnogo — šteri nas razmi.

Ne smo vredni.

Zato naša reč tudi vnogo ne vala v Maribori. Kelko smo mi kričali zavolo naši šum, ar nam je Maribor pravo, da moramo za vsakšo reč kričati, če ščemo kaj dosegti. Gospod velki župan nam je sam oblübo, da se zavzeme za to. Ešče dnes pa leži že na sprotoletje konfiscirani les i prhni, iz Maribora pa nega nikšega rešenja. Pač, kak smo zvedeli, je prišlo že dovolenje za novo sekanje v Kobilanskoj šumi tak, kak da je dozday vse v najlepšem redi bilo.

Prosvetna upravava? Na ednoj šoli mamö, i to na enörazrednici tri upravitela z dekreti. Smejejo se i včijo vsi. Lüdstvo pa pravi, da se to z drugov rečjov pravi norca se delati. Na ednom mestu ma vučiteo 90 decé v ednom razredi i nemre dobiti pomoči, sosedna šola pa ma pri 90 vučencaj tri vučitele. I tak naprej. Da je ravno v zadnjem časü premeščena za kazen edna vučitelica k nam na edno z med najbogši mest, je niti nika novoga ne več.

Žalosti nas tudi, da nekaj podobnoga čütimo pri cerkvenoj upravi. Eden kaplan v našoj krajini je dobo kaplana, starejši domači gospod, z velkov farov i vekšimi uradnimi posliže nad leto dni nema kaplana. I düšno življenje trpi pri tom, to vidimo.

Ka naj mi povemo k tomü?

Ne smo vredni i ne zaslužímo. Teško je ali potrpeti moramo. Prej nemamo svoji ljudi zadosta. Pa ešče to malošto posluša. Naj si prej preskrbimo ljudi s preka. Hvala!

Mi znamo, da je v Maribori zdaj tak nikak, kak v tistoj Danskoj deželi po nekšem angleškom pesniku. Znamo pa tudi, da smo mi, čeravno „neodkriti i nezavüpen“, vendar zdrav i pošteni rod i da naše moči i sile rastejo. Zgodo-

Po JOS. JURČIČI:

Sosedov sin.

III.

Čeden človek je to Števan. Pozna se njemi, da gleda nekaj na obleko. Lepi süknjeni kaput nosi, čarne lače z ledra se ga dobro oprifemajo, svileni robec je prilično zavezan okoli šinjeka, kršćak iz zaveče dlake gizdavo sedi nad lepim čelom. Izpod kršćaka kapajo precı dugi, kodrasti čarni vlasje; pod nosom je malo mustač i skratka ves inačiši je od svojega očé Brašnara.

Po svojem očü je ne meo Števan nikšega druge lastnosti, kak telovno velikost. Moč, širino prek pleč i lepo zrašćene kotrige njemi je dala narava; po materi pa je dobo poštenost i dobro srce.

Komaj dva i dvajset let star je že dve leti bio sam svoj gospodar, ar je njegov zapravlivi oča bio prisiljen njemi prepüstiti imanje. Dobo je zapüščeno zemlišće, ni ednoga repa v štali i küp duga, od šteroga je trbelo intereš plačüvati. Oča je živo od njegovoga dela; sam je pa redko prijaö za kakšo šker.

Čütidi se je Števan morao z vsemi temi neprilikami boriti, itak je v tema dvema letoma dosta zbožšao. S pomočjov svoje tetice i edisoga hlapca se je poprijao kmetüvanja, dobo je nekaj živine, popravo je zidino i plačao nekaj duga. Kmetje so ga hvallili: „Te je skrben i čeden, Bog njemi da srečo, pa de naskori na trdni nogaj stao.“

Istina, da je dečki včasü težko bilo, zlasti ar je očova lejkomišenost kriva njegove nevole.

Nikdar se je ne tožö i ne povedao slabe reči proti očü. Staroga Brašnara je pekla vest i je sina ne meo rad. Vido je, da je ne njemi podoben pa se je ne dosta brigao za njega. Včasü sta več dni ne gučala. Čü je oča štiri dni z doma hodo i peti den pijan prišao nazaj, ga je sin ne pitao: gde ste bili? Čü je oča šö sinü plüžit, gda je orao, ga je ne pitao: ka boš sejao? Čü sta si mela kaj povedati, sta si nakraci povedala, ali sta si po tetici glase pošilala. S Smrekarovov Francov je Števan leto dni v farno šolo hodo, prle kak so jo poslali v varaš. Te sta si bila prijatelja kak so si sosidna de-

ca. Gda je deklina iz mesta prišla, se je vidlo Števani, ka mä že nekaj bole gospockoga na sebi. Ne je vüpaö z njov gučati, celo ogibao se je.

Rad jo je meo, vesel i bio, gda je mogeo z njov gučati. Bila njemi je samo kak prijateljica — več si je ne mogeo misliti. Srečen je bio, čü njemi je na njegovo pitanje odgovorila, gda sta bila gde med ljudmi.

„Ka boš küpüvao na senji?“ ga pita deklüčka.

„Tetici trbe obüteo küpiti.“

Pa je ne bila istina. Zlagati se je morao, ar je istine ne mogeo povedati. Istina je bila, da je Števan šö samo zato na senje, ar je znao, ka tüdi Smrekarova Francica ide, pa celo peški i sama.

„Drugö nemaš küpiti?“ pita Francica.

„Nikaj drugoga.“ — „Prstan bi tüdi rad küpo, takšega, kak ga maš ti.“

Rekši jo prime za levo roko i gleda tenki, zlati prstan, mogoče gleda lepo ročico, ali pa oboje.

„Čemi de ti takši prstan, kak je moj? Ve de ti premali na tvojoj roki,“ pravi deklina.

„Ve ne trbe, da bi ga morao nositi na prsti.“

„Kak pa?“

„Čü bi ravno takšega dobo, bi te proso, da bi menila i bi jaz tvojeg meo.“

„Te bi, pa bila kak mož i žena“ se smeje deklina.

„Prstan toga ešče ne včini, trbe plivanoša.“ Deklina se zasmee i začne gučati druge reči. Sama pa pripela guč na prejšnje pot i pita:

„Ti bi rad moj prstan meo?“

„Rajši od ne vem koga.“

„Zakaj ti neki bo?“

„Meo ga bom!“

„Ve je ne dosta vreden. Komaj tri rajške.“

„Jaz ga ne bi dao za sto srebrni koron.“

„Ne, mej ga!“

Števan je meo prstan v roki. Veseli je bio, da bi visiko v zrak skočo. Če bi prosila za plačilo srčno krv, dao bi jo rad.

(Dalje sledi.)

Küpüjte srečke za Martinišše! Po 3 dinare!

vina ne zameri nam, če smo zdaj takši, kakšni smo, zameri pa tistim, šteri zdaj delajo z nami tak, kak delajo.

Povedati pa ščemo ešče odtrito reč mogoče nede škodila ne ednim ne drugim.

Murska Sobota.

— **Martinišče dobiva streho.** Dugo je ne prišao les za rušt na Martinišče, kak je pa ednok les tū, je že tūdi pčstavljeni rušt i te dni se bo že pokrivalo. Delo naglo napreduje i za silo bo zavod že to zimo gotov.

— **Novi okrajni sanitetni referent** za Soboto Dr. Gregorc, je svoje mesto nastopo te dni.

Slovenska Krajina.

— **Komisija za pregled Mūre.** Sept. 28. se je sestala od oblasti poslana komisija pri veržeskom mostu, da pregleda Mūro. V to komisijo so bili povabljeni sledeči: štirje g. inženjerje pod vodstvom inženira Celestina kakti Fišer, Juvan, Fajdiga, narodni poslanec Klekl i obl. poslanec Osterc. Poleg teh so se vdeležili pregleda še Mesarič župan iz Dokležovja i odbornik Gregor Sreš, župan iz Ižakovec, Kolenco, župan iz D. Bistrice pa vodni mešter Senčar. Ta komisija je pregledala celo Mūro od Dokležovja do D. Bistrice, štero pot je v ladji napravila. Ladjo je kretao z dvema veslačoma jako dobro Pétek iz Ižakovec. Ladja je šla skoz lepoga prekopa, šteri je zdaj delani na G. Bistrici. Komisija je na D. Bistrici pri župani napravila zapisnik. V tom zahteva, naj se regulira cela Mūra, predvsem pa tista mesta zdaj včasi, gde je prebivalstvo v največji nevarnosti, da bi se moglo seliti. Tak se bo delalo na D. i G. Bistrici, na Melincih, na Krapji, v Bakovcih i za Petance, so te poslanec Klekl tūdi zavzeli na prošnjo Mūračnov tišinske fare.

— **Kongres tretjerednikov** bo daes pol tresh v Črensovcih. Na kongres so povabljeni za govornika dr. Juraj iz Maribora. Bo lepo, pridite.

— **Tajnik naše stranke** g. Celic Ferdinand se je zavolo slaboga zdravja ca plučaj odpovedao teške tajniške službe. Po triletnoj službi, za štero se njemi zahvalimo, naj vživa sad svojega dela vu vernosti pristavšov. — **Vodstvo stranke.**

— **Napredūvanje našega rojaka.** Dr. Kočar Jožef, naš rojak iz Skakovec, bivši od vseh priljubljen glavar v D. Lendavi in nazadnje okrajni sodnik v Čakovci, je napredūvao i je postao sodnik kasacije (táblabiró) v Novom Sadi. Našemi rojaki, i stalnomi naročniki naših listov k tom napredūvanju toplo čestitamo!

— **Delo dobijo:** Več delavcov za betonska dela i 1 služkinja za vsa znotrašnja dela. Zglasiti se je na posredovalnici dela v Murski Soboti (poleg špitala).

— **Velika tombola Martinišča** Lani je bila loterija letos bo pa tombola in to ravno na Martinišče dne 11. novembra. Pri tomboli vsakši svoje včasi dobi pri loteriji pa ne. Zato more vsaki priti ali pa komi dati srečke. Dobitkov ne na stotine. Med glavnimi so sledeči: debela čoka, biciklin, slamozeznica, vreče mele, lagev vina itd. Najlepše pa je to da so letos srečke po 3 din. Zato si vsaki leško kúpi več falatov ka tak več gvina. Ešče pove-mo, da bo na Martinovo tūdi novo

Priporočamo KOLINSKO CIKORIJU, ki je izvrsten pridatek za kavo.

Martinišče blagoslavljano i to z velkov paradov. Kúpajte si srečke že zdaj. V vsakoj vesi je dobite naskori kak tūdi v Martinišči i drugih krajeh.

— **Dr. Franc Klar,** zdravnik v Dolnji Lendavi, se je preselo s prvejšega mesta i ordinira v Glavnoj vulici šte. 99. prvo nadstropje (nad davčnim uradom.)

— **Beltinci.** Zadnja orlovska prireditve vsej naši orlovski družtev je jako dobro uspela. Tak člani kak članice ravnokat mladci gojenke i narraščaj so svoje vloge prav dobro rešili. Lūdstvo se je vdeležilo prireditve v jako lepom številu, med njimi je bilo posebno mnogo gostov iz Sobote i drugi krajov. Iz Beltincev sa mihi bi pa lahko ešče več lūdi bilo, ar smo videli, da so ovači krčme i ceste okoli krčem jako pune naroda bile, ka beltinčarom ne dela ravno velke časti. Lepi so bili nastopi posebno članov, šteri so jako entoo delali pa tūdi od niedni drugi nemremo praviti, da bi bili ravno gde slabi. Srečka načelnica iz Lotmerka je mela lepo zamišleni skoro pesniški govor, črensovski načelnik razložil pomen Orlovstva i povabi naj pride kem več mladine v te vrste, na konci pa urednik „Novin“ v kratkom govoru pozdravi orlovske vrste. V najlepšem redi se je vsa prireditve izvršila.

Dr. ALBIN GREGORC,

sreski sanitetni referent, se je priselo v Mursko Soboto i je uradno vsakši den od 8—10 vōre pri sreskom poglavari, nadalje od 10—13 vōre pa ordinira privatno v hiši g. REICHA bliži Dobraya.

— **Lemerje.** To nedelo bo blagoslovljena pri nas nova kapelica štero so postavili naši občani v čast sv. Križi. Če bo lepo vreme, pride iz Cankove procesija ob pol 10. vōri Sprejem dūhovnikov i gostov se bo vršo tam, gde se začne občina. Pri kapeli bo najprvie blagoslov, nato pa pridiga i nazadnje sv. meša. Kapelica stoji na bregi, je mala nego ovači v jako lepom slogi zidana.

— **Tečaj za brezalkoholno produkcijo** se bo vršo v Soboti v Horvatovi brezalkoholni restavraciji dne 14. oktobra. Vsi, posebno učitelji, gospodinj i kmetski gospodarji, šteri se zanimajo za konserviranje sadja i brezalkoholno produkcijo, so vabljeni. Začetek ob pol deseti vōri.

— **Beltinci.** Zadnje nedelo, 30. septembra se je vršilo prinas blagoslovljanje zastave prestovolnega gasilnoga društva. Ob osmoj vōri zajtra je bio srijem gasilni družtev iz sosedni vesnic, ob pol 10. pa blagoslovitev zastave, štero so opravili domači gospod plebanoš. Gospod kaplan Žalar so meli pri toj priliki lepi cerkveni govor, botra, mil. grafica Marija Zichi so pa darūvali izredno lepi trak. Kak hvalevredno moramo

omeniti, da je beltinsko gasilno društvo ne napravilo pri toj priliki nikše veselice s popivanjom kak se to navadno godi. Ešče lepše bi pa bilo da ob takši prilikaj sploj ne bi nigdar vidili gasilcov v gasilskoj obleki vinjenih po krčmaj.

— **Županska zveza v Maribori** je poslala dne 3. septembra vsem županstvom mariborske oblasti okrožnico, v šteroj so se zgodile ništerne pomote, ki je tū popravljamo: 1). Odstavek drugi se mora glasiti: Od sklepov in rešitev komisije za ugotovitev dohodka zemljišč zavisi bodočnost našega kmečkega stanuu, ker bo ta komisija odločala o višini novega katastrskega čistega donosa (ne zemljiškega davka) itd. 2). Odstavek 5. se mora glasiti: Po došlih vesteh bi znašal količnik za Slovenijo okoli 23 (ne: 120), to se pravi, dosedanji enkratni čisti donos bi se pomaožil s 23 in produkt bi tvoril podlago za odmero nove zemljarine. 3). Odstavek 6. se mora glasiti: Ta količnik je pa odlično previsok. Našim razmeram odgovarja količnik v višini 10 do 20 (ne 80 do 100). 4). Odstavek 3. na strani 3. se mora glasiti: Osobito je potrebno, da se vlagajo pritožbe tedaj, če bi količnik bistveno presegal število 10—20, v katerem bi bil zemljiški davek večji od dose-danega.

— **Kantorom.** Rim. kath. verska občina v D. Lendavi razpisuje mesto kantora. Prošnje je vložiti do 7. oktobra toga leta na župni urad v Lendavi. Obširnejša pojasnila se vidijo v razpisih med oglasi.

— **Fokovci.** Od preminočega petka na soboto zvečer so pri Fokovcih odrezali neznani lūdje okoli 100 metrov telefonske žice i jo napelali od telegravske štange prek ceste na edno slivo v višini ednoga človeka. Opozarjamo naše lūdi, da stroške za takše delo, naj bo to že včinjeno iz norije ali pa iz hūdobjije, nosi vsigdar tista vesnica, gde se to zgodi.

— **Kúpajte srečke za Martinišče!** Po 3 dinare!

— **Mi smo proti tom!** Poudružnica lovskega društva v Soboti je razposlala vsem našim občinam naznanilo, da tisti, šteri nede njūv član, nede mogao biti zakupnik lovišča. Občine proti tom protestirajo, ar na te način sploh ne bi moglo več priti do zakupa lovišča. Če nišče drugi ne smeo licitirati kak lovsko društvo, te to določi cene, kakše do se njoj vidle. V tom svojem pismu pa strašno naravnoč zapovedavlejo nam vsem kak se mamo ravnati i iti na roko tom družtvi. Naše občine si takši pisem ne dovoljujejo posebno ešče če je odspodi podpisanl kak predsednik Anton Koder.

Politični zapiski

Vse so oni spravili. Okrožno sodišče v Soboti, okrajno sodišče pri Gradi, našo železnico, gimnazijo, vse so spravili demokratje — tak se mažejo po svoji novinaj. Kaj takšega lahko brdasijo od nás, ar mi njūvi novin ne čemo od svoji lūdi pa itak znajo, da se na koj takšega nika ne razmijo. Samo to bi mi radi znali, če majo ešče sploj kaj obraza, gda tak strašno lažejo.

Pošta upravnništva.

S. Števan, Beltinci 61. Novine i M. List dobite pri Ščapčani.

Razpis.

Rim. kath. verska občina v Dolnji Lendavi Prekmurje razpisuje mesto organista.

Dohodki: 1) stanovanje (3 sobe, kuhinja, klet, gospodarsko poslopje, vrt); 2) oratia zemlja in travnik 4 orale 500 D n; 3) od mesta Dolnja Lendava 100 D n; 4) 32 metrov drv; 5) približno 100 mernikov rži (žita); 6) kolekta mošta v času bratve; 7) od vernikov približno 200 Din.; 8) predpisana štola od 10.000 vernikov; 9) dolžnosti so v predpisih označene.

Prošnje se vložijo na župni urad v Dolajo Lendavo (Prekmurje) in sicer do 7. okt. 1928. Dae 8. okt. 1928. ob 10 uri je nastop v farni cerkvi. Priložiti je k prošnji krstni list in spričevalo o dosedanjem službovanju.

Prosilec mora znati slovenski in madjarski jezik. Potniške stroške vsaki sam nosi.

POZOR!

V tovarni

JOS. BENKO

v MURSKI SOBOTI se dobi po fal ceni z mastjov zaljani ocvirki celi lagev kg. po 12 Din. posebno za siromašne ljudi pripravno. Dobi se tudi vsakši dan friški špeh, mast. Trgovcom se daje posebni popust.

Mislite že zdaj

na bližajočo se zimo i kúpte sebi edno dobro peč. Dobra peč je samo tista, štera z malo drvami dugo drži toploto.

To je samo Zephir peč štera z 10 kg. drvami segrevle 24 vōr edno sobo. Brezplačen popis na zahtevanje.

Zephir tvornica peči Subotica.

Pazimo se od slabi mitacij.

Pobijajmo muhe. Muhe poleg toga, da so jako neprijetne, prenašajo tudi vage bolezni i so za to ga volo vzrok najrazličnejšim nevolam. Ne mislimo pa mi dosta na to, da se muhe strašno hitro razplodijo, da bi je pa tudi lahko jako hitro prepravili, če bi se malo potrudili za to. Muhe namreč zdaj na jesen po večini spoginejo, samo malo ji ostane na drugo leto, štere na sprotoletje po več stotin muh zaplodijo. Za vsakšn muho, štero zdaj v zimi bujemo, pomeni da bo drugo leto več stotin manje. I gda je tudi ležej klati muhe kak v zimi? Trde so i počasne. Zato največ muh buje vsigdar tisti, šteri je v zimi kole, ar samo tiste zaplodijo novi zarod, štere prek zime ostanejo.

Dijaško polje.

3 dni peš po Goričkem od 16. do 18. avg.

VI.

Druga krásna partija je bila zopet od Trdkove do Doličev. Kakor po kakšnih serpentinah smo se spuščali v dolino, da smo morali zavirati, kar se je dalo. Tam nekje na pobočju hriba so se slišali glasovi pastirjev: »Več popevite.« Kdo bi se potem ustavljal?

Doliška dolina je tudi nekaj zase. S severo-vzhodne strani jo zapira Trdkovski breg, v začetku je široka dobrih 100 m. In se vedno širi naprej do Kúzdoblanja in še do G. Slaveč. V sredi doline žubori potoček, ki izvira prav iz Trdkovskega brega. Pobočja so pokrita na eni strani z bukovjem na drugi pa borovjem in smrekami. Tu pa tam človek vidi krásne »parke«, kakor za nalašč za sprehajališča. Pol ure smo že skoraj hodili, pa smo še vedno videli prav do kraja. Vsestransko je lepa in zanimiva. Pogled na Trdkovo i Doliška dolina sta lahko ponosna na svojo lepoto.

V Doliški dolini smo imeli tudi kosilo na nekem hlođu ob potoku blizu neke trgovine. Mimo hodeči ljudje so nas z velikim zanimanjem gledali, kako pridno smo segali v nahrbtnike. Neka ženka nas je vprašala, kje smo bili na delu, če mogoče kje na Madjarskem. Ker pa na tako čudno in »poniževalno« vprašanje nismo bili pripravljeni, se eden hitro oglasi in začne na pol jezno razlagati naš visoki poklic. Seveda, ženki smo se smejali, ali kaj boljšega si ni mogla misliti o nas, kakor da smo kakšni prav zanemarjeni delavci. Do kolen blatni, brez suknjiča, v sami sraciji in še rokavi zaviti do laktov, potem se še na hlode spravimo. Pozneje smo se čednili, zakaj nismo rekli, da smo kakšni zidarji in da sedaj iščemo dela. Potem smo se začeli prepirati, kdo bi bil mojster . . .

Nekako ob 1 uri smo prišli v Kúzdoblanj. (Kúzdombjan — Kozma in Damijan.) Tu smo imeli celi cirkus. Pridemo mimo neke trgovine in slišimo, da se nam neka ne popolnoma normalna deklica smeje in kriči in gre po lestvi dol proti nam. Mi vsi v smeh in tek. Ona za nami. Ko pridemo do kapele, ki je čisto blizu, je bila ona že pri nas. Najbolj se je smejala pedagogu. Gotovo so ji ugaljali njegovi bujni svetli lasje. In kar ni hotela od nas pa naj smo jo že tako vstran podili. Odgovor je bil nerazumljive besede in smeh.

Končno se je vendar odkrižamo in dobimo ključ od kapele, sv. Kozme in Damijana. Vprašamo okolostojee, če so kakšne orglje ali harmonij. Ja so orglje, ka trnok lepou igrayo. Te pa lejko malo probamo. — Samo je nesmite pokvariti. Nikaj se ne bojte. Pedagog že sedi pri »orgljah« in vlačí registre sem pa tje, pa nič. Dolgo nič. Kdo se pa razume na te automobilske zavore? Končno se nekaj posreči. Goni meh! Pedagog pritisne na tipko, nekaj zavili, ampak tipka mu je ostala v dlani. Hudirja, takih pa še nismo videli. Kar začni v as duru. Joj, kakšno kričanje in cvilenje, je nastalo. Pusti vse skupaj, tipke pa deni nazaj. Za muzej so Automatične tipke! Vsaka ti v dlan skoči! Kapela je drugače čedna in snažna, tudi na lepem kraju je.

(Dalje sledi.)

Podperajte i čtíte
„NOVINE“!
GOSPODARSTVO.

Grozdje i bratva. Zadaje deževno vreme je vnoge vinske vértje spravilo iz tira. Pisali smo že v preminočoj številki, da so po ništerni krajaj prek Múre šteli naednok v veči mestaj pobrati grozdje, ar so se bojali, da bo preveč gnililo. Zdaj se pa sporoča, da so vnogi v istini že pobrali i da se dobi že novi mošt po 6 do 8 Din. liter. Nego te mošt me komaj 18 do 14 stopinj cukra v sebi i takše vino je ne ravno za odajo.

V naši krajaj smo ešče ne zvedeli, da bi že gde začnoli brati, čeravno vnogi že velko silo delajo za bratov. Prijatelji i poznavalci goric priporočajo za zdaj eto: V tisti krajaj, gde začne grozdjo močno gniliti, naj se pobere ešče te dni, z glavacv bratov se pa naj počeka kem duže, da bo meo mošt konči 18 do 19 stopinj cukra. Po večini je ešče grozdje, posebno rizling i druge bogše vrste skoro vse zdravo. Tej, šteri so nam prorokovali vreme, so letos ešče precí vganili i pravijo da bo zdaj nastopilo lepo vreme. Zavolo toga naj bi gorički vertovje počakali z bratov konči do 15. oktobra, ar bo grozdje zdaj, če bo količkaj lepo vreme, naglo i lepo zorelo. Zavolo dežča je namreč koža grozdni jagod jako tenka i suočni žarki bodo močno vplivali na razvoj cukra v grozdji. Zato prosijo vsi župani i pametni vinogradniki naj se ne prena-gljijo z ranov bratov ar bi na te način samo svojemi vini škodili.

Penezi.

Na ljubljanskoj denarnoj borzi se plača za: 1 Amerikanski dolar 56-98 Din, 1 Nemška marka 13-57 Din, 1 Avstrijski šiling 8-03 Din, 1 Vogrski pengő 9-92 Din, 1 Češka krona 1-69 Din, 1 Taljanska lira 2-97 Din, 1 Francuski frank 2-22 Din.

Cene.

Zrnje Na ljubljanskoj blagovnoj borzi, vse samo ponúdbje, plačano v ednom meseci: Pšenica nova 285 do 290 Din. za oktober 300 do 308 Din. Mela nova 0 za 430 do 435 Din. Kukorica baška 345 do 348 Din ame-

rikanska zacarinjena 300 do 303 Din. Oves, novi 265 do 270 Din, Ječmen baški, novi očiščeni 315 do 320 Din. Žito 295 do 298, Hajdina, očiščena 300 do 305.

Novi Sad, na blagovnoj borzi: Pšenica 242 do 265 Din. Oves 223 do 233 Din. Kukorica bač. 295 do 310 Din. Ječmen, bački, banatski i sremski 250 do 290 Din. Mela 00 350 do 370. Vse cene so vagonске i tam na mestl. Prevažanje se posebi zaračuna.

Živina. Jüncl (biki 9—7 Din. Krave debele 6—5 Din. Krave za klobase 4—3 Din. Teoci 12—10 Din.

Svinje. Prasci 6 do 8 tjeđnov stari 200—300 Din. 3 do 4 meseca 350—440 Din, 5 do 7 mesecev 460—500 Din. Krmleniki živa vaga 9 do 12-50 Din, mrtva 14-50 do 17 Din.

Kokoši, piščanci. Kokoši v Ljubljani 20 do 35 Din, v Maribori 30 do 45 Din. Piščanci v Ljubljani 10 do 30 Din, v Maribori 15 do 30 Dinarov.

Krumpli v Ljubljani 2 Din za kg., v Maribori 1-50—1-25 Din.

Lük v Ljubljani 3 Din 1 kilo, v Maribori pa 2-50 Din.

Mleko. Na velko 1-25 do 2 Din, na placi 2-50 do 3Din.

Belice na velko 1 do 1-25 Din. na placi 1-25 do 1-50 Din.

Med 15—18 do 25 Din kila.

Grozdje. Cena pri nas 8—12 Din, v Ljubljani 8—14 Din. Banatsko grozđe: portugijsko 3—4 Din, navadno belo 4—5 Din, sortno grozđe 5—8 Din za 1 kg.

Sadje. Grúške 3—6 Din, Jaboka 3—5 Din, Breskvi 4—6 Din 1 kg Slive v Soboti liter 3 Din, v Maribori 1 kg. 5 do 7 Din. (V Maribori ji največ tržijo po 8 do 12 sliv za dinar.) Orehi 8 Din, za kg.

To so cene, kek se trži na drobno na placi. Cene na velko za jaboka i grúške 3 do 4 Din za kilo.

Les. Jeličova stebla 1 kub. meter na železničoj postaji košta 225 Din. trami 270 Din. Hrastova drva 15-50 za 100 kil. Trda drva 140 do 160 Din kub. meter, mehka drva 60 do 120 Din. Za kub. meter.

Izjava.

Nekak se je tu pa tam razširila govorica, da sam henjao z vrvarstvom (vožarstvom) i da neopravljam več toga posla. Naznanjam, da je to ne istina i da delam dobro i pošteno naprej kak do zdaj i da sam prisiljeni s sodnijov nastopiti proti tistomi, šteri bi ešče naprej razširjavao neistino od moje obrti.

Temlin Mihael
vrvar Beltinci.

Mali oglasi.

Služečka dekle

poštena i delavna dobi mesto s 15. oktobrom pri uradniškoj družini s Soboti. Poizvedl se v UREDNIŠTVI »NOVIN«.

Sode

vseh velikosti ima vedno v zalogi po najnižjih cenah FRAN REPIČ sodarsko podjetje Ljubljana Travno. Pomočnike sprejme v trajno delo.

Dva mizarskiva vajenca

(tšlarskiva inaša) stariva 14 do 16 let iščem iz okrogline Gornji Slaveč. Več se zvedl v uredništvu Novin v Soboti.

Vajenca

dečka iz dobre hiše sprejemem L. VUKAN, hotel Krona D. Lendava.

Vsa opravila pri vžraj zgotovi dobro i fal z garancijov VACLAV PLAČEK v Murski Soboti, gostilna g. Baca.

Vsakovrstne sirove in svinjske kože kupuje

po najvišji dnevni ceni
Franc Trautmann
Murska Sobota
Cerkvena ulica 191.

Amerikanci pozor!

Ste že prišli iz Amerike? Ali samo ščete priti? Vaša prva skrb bodi, da si spravite kem lepši dom. To pa dosegete, či si date zozidati lepo, zdravo in kaj je najvažnejše fal hižo. Dnesden že vsi Amerikanci tak delajo. Obrnite se pismeno ali ustmeno na

g. FRANJO LEVAŠIČA,

zidarskoga podjetnika v DOLNJOJ LENDAVI št. 57. Jugoslavija. On i samo on, Vam nápravi hižo, štera Vam bode po volli!

HALO!

GVUŠNO!

KMEČKA POSOJILNICA v M. Soboti

r. z. z n. z. (poleg špitala).

Hranilni vlog ma nad 1,500.000 Din., štere obrestúje

po 8% do 9%.

Vloge se sprejmejo od vsakoga. Dobroga stanja je pa nad 12,000.000 Dinarov.

Uradni dnevi so v tork, četrtrek i v nedelo od 9—12 vžre.

Srečea je tisti, ki ma v gvušnom mestl svoje peneze naložene.